

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі		УЕ-02-01-03
Бекітілген 01.09.2023 ж.	Басылым № 1	9 беттің 1-сі

«БЕКІТЕМІН»
 Басқарма Төрағасы – Ректор
А. Сақенов
 « 01 » 09 2023 ж.

УЕ-02-01-03
ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЕРЕЖЕСІ

Түркістан, 2023

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостық университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі		УЕ-02-01-03
Бекітілген 01.09.2023 ж.	Басылым № 1	9 беттің 2-сі

КЕЛІСУ ПАРАҒЫ

ӘЗІРЛЕГЕН:

Академиялық даму бөлімінің басшысы м.а.

А. Альмухамбетова
« 01 » 09 2023 ж.

КЕЛІСІДІ:

Академиялық және ғылыми істер жөніндегі вице-ректор

К. Адилова
« 01 » 09 2023 ж.

Сапаны қамтамасыз ету бөлімінің басшысы

А. Ермухамедова
« 01 » 09 2023 ж.

Әкімшілік бөлімінің басшысы

Қ. Тубеков
« 01 » 09 2023 ж.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі		УЕ-02-01-03
Бекітілген 01.09.2023 ж.	Басылым № 1	9 беттің 3-сі

МАЗМҰНЫ

1. Қолдану саласы	4
2. Нормативтік сілтемелер	4
3. Жалпы ережелер	4
4. Мүгедек талапкерлермен жұмысты ұйымдастыру	4
5. Университет ғимараттарының қолжетімділігі	5
6. Білім беру процесін материалдық-техникалық қамтамасыз ету	5
7. Білім беру процесін ұйымдастыру	6
8. Өзгерістерді енгізу тәртібі	6
9. Келісу, сақтау және тарату	7
10. Өзгерістерді тіркеу парағы	8
11. Танысу парағы	9

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі		УЕ-02-01-03
Бекітілген 01.09.2023 ж.	Басылым № 1	9 беттің 4-сі

1. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

1.1 «Халықаралық туризм және меймандостық» КЕАҚ университетінде (бұдан әрі – Университет) Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі (бұдан әрі – Ереже) инклюзивті білім беруді ұйымдастыруды реттейді, ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылармен жұмыстың негізгі бағыттарын анықтайды, инклюзивті білім беруді ұйымдастыруға қойылатын талаптарды көрсетеді.

1.2 Ереже Университеттің сапаны ішкі қамсыздандыру жүйесін қалыптастыратын нормативтік құжат және барлық құрылымдық бөлімдер Ереже талаптарын орындауы міндетті.

2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

2.1 Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі «Білім туралы» ҚР 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы, «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары» ҚР БҒМ 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы, «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» ҚР 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы, «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» ҚР 2002 жылғы тамыздағы № 345 Заңы және басқа да нормативтік-құқықтық актілер негізінде жасалған.

3. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

3.1 Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі мыналарды айқындайды:

– Университетте мүгедектер мен мүмкіндігі шектеулі жандарды оқытуды ұйымдастыру мәселелерін;

– Мүгедектер мен мүмкіндігі шектеулі адамдарды оқыту үшін жағдай жасау шараларын: кәсіби бағдар беру жұмысын ұйымдастыру; білім беру үдерісін кешенді басқару және денсаулық сақтау; мүгедектер мен мүмкіндігі шектеулі адамдарды инклюзивті оқытудың ақпараттық-технологиялық базасын дамыту және қызмет көрсету; мүгедектер мен мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін электронды оқытуды, қашықтықтан білім беру технологияларын қолдана отырып жүзеге асырылатын білім беру бағдарламаларын дамыту және қызмет көрсету; әлеуметтік-мәдени оңалту, кедергісіз орта құру; білім беру процесін кадрлармен, оның ішінде тиісті біліктілігі бар профессорлық-оқытушылық құрам санаттарымен қамтамасыз ету; бейімделген білім беру бағдарламаларын әзірлеу, мүгедектер үшін оқу-әдістемелікпен қамтамасыз ету.

4. МҮГЕДЕК ТАЛАПҚЕРЛЕРМЕН ЖҰМЫСТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

4.1 Мүгедек талапкерлермен кәсіби бағдар беру жұмысын ұйымдастыру Университеттің қабылдау комиссиясына жүктеледі.

4.2 Кәсіптік бағдар беру жұмысының негізгі нысандары кәсіптік бағдарлау тестілеуі, Ашық есік күндері, мүгедектер мен ата-аналарға қабылдау және оқыту мәселелері бойынша кеңес беру, оқушылардың ЖОО олимпиадаларына қатысу, мүгедектерге арналған жарнамалық-ақпараттық материалдар, арнайы (түзету) білім беру ұйымдарымен өзара іс-қимыл болып табылады.

4.3 Мүгедек-талапкерлерге арналған арнайы қосымша білім беру-оңалту бағдарламаларын іске асыру кезінде аталған бағдарламаларға пәндердің екі тобын қосу ұсынылады: түсу сынақтарын тапсыру үшін қажетті пәндік даярлық пәндері және одан әрі инклюзивті оқытуға бағытталған бейімдеу пәндері.

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостық университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі		УЕ-02-01-03
Бекітілген 01.09.2023 ж.	Басылым № 1	9 беттің 5-сі

4.4 Мүгедек талапкерлерді кәсіби бағдарлау олардың саналы және барабар кәсіби өзін-өзі анықтауына ықпал етеді. Мүгедектерді кәсіптік бағдарлауға мүгедектердің денсаулығы мен психикасының ерекшеліктерін диагностикалау қажеттілігімен, бейімсіздіктің сипатымен, оларды оңалту және өтеу жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырумен байланысты ерекше белгілер тән. Кәсіптік бағдарлау кезінде мүгедекке денсаулық жағдайына, оңалтудың жеке бағдарламасында көрсетілген ұсыныстарға, оның жеке мүдделеріне, бейімділігі мен қабілеттеріне сәйкес қол жетімді бір немесе бірнеше білім беру бағдарламаларын таңдаудың ерекше маңызы бар.

4.5 Мүгедек талапкерлердің Университетке түсуі оқуға қабылдау қағидаларына сәйкес жүргізіледі.

5. УНИВЕРСИТЕТ ҒИМАРАТТАРЫНЫҢ ҚОЛЖЕТІМДІЛІГІ

5.1 Университетте жүріп-тұруы шектеулі білім алушылардың кедергісіз, қауіпсіз және ыңғайлы жүріп-тұруына, ғимараттар мен құрылыстарға қолжетімділікті қамтамасыз етуге жағдайлар жасалады. Университеттің сәулет кеңістігінде мүгедектерді бағдарлау және шарлау үшін кешенді ақпараттық жүйе визуалды, дыбыстық және тактильді ақпаратты қамтиды.

5.2 Университетте пандустарды, көрсеткіштерді пайдалану арқылы ғимараттардың қолжетімділігі қамтамасыз етіледі.

5.3 Университет білім алушылары үшін кедергісіз орта құру кезінде мүгедектер мен мүмкіндігі шектеулі адамдардың келесі санаттарының қажеттіліктері ескеріледі: көру қабілеті бұзылған, есту қабілеті бұзылған, қозғалтқыш функциялары шектеулі.

5.4 Ғимарат ішіндегі кабинеттер үй-жағдайындағы сияқты, білімгерлердің еркін жүріп тұруына ыңғайлы (жұмсақ жихаз бен, теледидарлар, т.б) аймақтарға және қызмет көрсету орындарына қозғалыс жолдары адамдарды ғимараттан эвакуациялау жолдарына қойылатын нормативтік талаптарға сәйкес жабдықталады.

6. БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН МАТЕРИАЛДЫҚ-ТЕХНИКАЛЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

6.1 Мүгедек білім алушылар мен мүгедек адамдардың оқу-әдістемелік материалдар мен ақпараттық ресурстарға қолжетімділігін қамтамасыз ету аясында арнайы инклюзивті білім беру кабинеттерінің жұмыс істеуі арқылы ұйымдастырылады.

6.2 Инклюзивті білім берудің арнайы кабинеттері компьютерлік техникамен, оқытудың техникалық құралдарымен, қолмен және электронды үлкейткіштермен, сондай - ақ экрандық қол жеткізу бағдарламасымен - экрандық ұлғайту бағдарламасымен жаратқандырылады.

6.3 Тірек-қимыл функциясы бұзылған адамдар үшін тиісті бағдарламалық қамтамасыз етілген арнайы компьютерлік техниканы, оның ішінде экрандық клавиатура сияқты операциялық жүйелердің арнайы мүмкіндіктерін және ақпаратты енгізудің баламалы құрылғыларын қолдану көзделеді. Windows амалдық жүйесінің арнайы мүмкіндіктерін пайдалану ұсынылады, мысалы, мәтінді енгізуге болатын экрандағы пернелер тіркесімі, пернетақта немесе тінтуір арқылы теру кезінде Windows әрекеттерін конфигурациялау қолданылады.

6.4 Соқыр немесе нашар көретін білім алушылар үшін қолжетімді орындарда және бейімделген нысанда (олардың ерекше қажеттіліктерін ескере отырып) анықтамалық ақпаратты орналастыру ірі рельефті-қарама-қарсы қаріппен (АҚ және сары фонда) орындалады және Брайль қарпімен қайталанып жазылады.

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостық университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі		УЕ-02-01-03
Бекітілген 01.09.2023 ж.	Басылым № 1	9 беттің 6-сі

7. БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

7.1 Мүмкіндігі шектеулі жандар мен мүгедектер үшін бейімделген білім беру бағдарламаларын әзірлеу және оқу-әдістемелік қамтамасыз ету мәселелері тиісті құрылымдық бөлімдерге жүктелген.

7.2 Тіркелген әр мүмкіндігі шектеулі жан үшін тиісті құрылымдық бөлімдермен бірлесіп, мамандандырылған бейімдеу пәндерін (модульдерін) енгізудің, оқыту әдістерін таңдаудың, мамандандырылған білім беру ресурстарымен қамтамасыз етудің, практикадан өтудің, «Дене шынықтыру» пәнін игерудің, білімге ағымдағы бақылаудың, аралық және мемлекеттік қорытынды аттестаттау жүргізудің ерекше рәсімдерін анықтап, қажет болған жағдайда жеке оқу жоспарлары мен жеке кестелерді әзірлейді.

7.3 Оқыту әдістерін таңдау оқытудың мазмұнымен, педагогтердің кәсіптік даярлық деңгейімен, әдістемелік және материалдық-техникалық қамтамасыз етумен, мүгедектер мен мүгедек адамдардың оқу ақпаратын қабылдау ерекшеліктерімен және т.б. айқындалады.

7.4 Мүгедектер мен мүмкіндігі шектеулі адамдарды арнайы білім беру ресурстарымен қамтамасыз ету оқу материалын визуалды, аудио түрінде ұсыну мүмкіндігін ескере отырып жүзеге асырылады. Оқу материалдарын іріктеу және әзірлеу бұл материалды есту қабілеті бұзылған мүгедектер ақпаратты көзбен шолып, көру қабілеті бұзылған мүгедектер ақпаратты аудиальді түрде (мысалы, сөйлеу синтезатор – бағдарламаларын пайдалана отырып) немесе тифлоақпараттық құрылғылардың көмегімен алатындай етіп әр түрлі нысанда беруді ескере отырып жүргізілуге тиіс.

7.5 Мүмкіндігі шектеулі білім алушылар үшін практикадан өту орындарын таңдау білім алушылардың осы санаты үшін олардың қолжетімділік талаптарын ескере отырып жүзеге асырылады. Мүгедектер мен мүгедек адамдар үшін оқу және өндірістік практика орындарын анықтау кезінде білім беру ұйымы мүгедекті оңалтудың жеке бағдарламасында көрсетілген медициналық-әлеуметтік сараптаманың ұсынылған еңбек жағдайлары мен түрлеріне қатысты ұсыныстарын ескеруі керек. Қажет болған жағдайда практикадан өту үшін мүгедектің мүмкіндігінің шектелу сипатына сәйкес, сондай-ақ кәсіптік қызмет түрін, мүгедектің еңбек функциялары орындайтын қызмет түрі мен еңбек сипатын ескере отырып, арнайы жұмыс орындары құрылады.

7.6 Мүгедектер мен мүгедек адамдардың білімін ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттау өткізуді мектеп директорларының ұсынысы негізінде анықталады.

7.7 Мүгедек түлектерді жұмысқа орналастыруға жәрдемдесу жөніндегі іс-шаралар халықтың мемлекеттік орталықтарымен, коммерциялық емес ұйымдармен, мүгедектердің қоғамдық ұйымдарымен, кәсіпорындармен және ұйымдармен өзара іс-қимыл жасай отырып жүзеге асырылады. Мүгедек түлектерді жұмысқа орналастыруға жәрдемдесудің негізгі нысандары жұмыс берушілердің жоғары курс мүгедек білім алушыларымен презентациялары мен кездесулері, білім алушылар мен түлектердің жұмысқа орналасу мәселелері бойынша жеке консультациялары, мастер – кластар мен тренингтер болып табылады.

8. ӨЗГЕРІСТЕРДІ ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ

8.1 Осы Ережеге өзгерістер мен толықтырулар Академиялық және ғылыми істер жөніндегі вице-реktorдың ұсынысы негізінде Ғылыми кеңес мәжілісінің шешімімен енгізіледі.

8.2 Осы Ережеге енгізілген өзгерістер «Өзгерістерді тіркеу парағында» тіркелуі тиіс.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ережесі		УЕ-02-01-03
Бекітілген 01.09.2023 ж.	Басылым № 1	9 беттің 7-сі

9. КЕЛІСУ, САҚТАУ ЖӘНЕ ТАРАТУ

9.1 Осы Ереже Университеттің Басқарма Төрағасы – Ректор бекіткен күннен бастап күшіне енеді.

9.2 Осы Ереженің жұмыс данасын сақтау және қолданушыларға жіберу жауапкершілігі Академиялық даму бөлімінің басшысына жүктеледі.

9.3 Осы бекітілген Ереженің бақылау данасы Сапаны қамтамасыз ету бөліміне сақтауға беріледі.

